

Draaiboek

Basiscursus Cognitieve Gedragstherapie: Inleiding (30 uur) en Verdieping (70 uur) Accent Kinderen en jeugd

Basiscursus Cognitieve Gedragstherapie accent Kinderen en Jeugd: Inleiding (30 uur)

Doelstelling

De cursisten worden geacht aan het eind van deze inleidende basiscursus voldoende thuis te zijn in de leertheoretische principes, zodat zij deze kunnen herkennen in de problematiek van de cliënt. Zij kunnen de informatie over de problematiek ordenen en weergeven in een holistische theorie. Met behulp van functie- en betekenisanalyses kunnen zij een gefundeerde probleemkeuze maken en een behandelplan opstellen. De cursisten worden vertrouwd gemaakt met het cognitief-gedragstherapeutisch proces en kunnen een casusconceptualisatie opzetten aan de hand van deze fasen. Tevens leren de cursisten enkele basisinterventies en de socratische dialoog toe te passen.

Inhoud

Deze cursus vormt de basis voor de opleiding tot cognitief gedragstherapeut en is speciaal ontwikkeld voor cursisten die met kinderen en jeugdigen werken. Filmmateriaal en casusvoorbeelden zijn zowel op volwassenen als op kinderen en jeugdigen gebaseerd. Veel aandacht wordt besteed aan het oefenen van de leertheoretische technieken, waarbij gestart wordt met de oorspronkelijke doelgroep (volwassenen) en daarna wordt de specifieke toepassing daarvan bij kinderen, jeugdigen en gezinnen besproken. De fasen van het gedragstherapeutisch proces vormen de leidraad voor deze cursus.

Werkwijze

In deze inleidende basiscursus ligt het accent op de technische en theoretische principes van de gedragstherapie. De cursusonderdelen zijn praktijkgericht en er wordt veel gewerkt met demonstraties, rollenspellen en oefeningen. De cursisten leren om zowel de technieken (en vaardigheden) te kunnen toepassen alsook een goede therapeutische attitude en relatie te kunnen hanteren. Er wordt van de cursisten verwacht dat zij opdrachten kunnen uitvoeren in de praktijk en daarover kunnen rapporteren (casuïstiek-inbreng) tijdens de cursusbijeenkomsten.

Door het opzetten van een cognitieve casusconceptualisatie voor een eigen cliënt worden de cursisten snel wegwijs in de eerste fasen van het gedragstherapeutisch proces. Iedere bijeenkomst wordt aandacht besteed aan de verschillende onderdelen van de casusconceptualisatie. Door het observeren van het gedrag, het uitvragen van de klacht, het maken van analyses en het omschrijven van behandelingsdoelen en de daarbij behorende behandelingstechnieken wordt inzicht gegeven in het proces dat iedere therapeut meemaakt. Gezien het korte tijdsbestek waarin dit proces plaatsvindt, betekent dat het leereffect een aanzet geeft tot beginnend inzicht in het gedragstherapeutisch handelen.

Blended cursus: e-learning en live-cursusbijeenkomsten

Deze cursus biedt de cursisten de mogelijkheid om flexibel te leren: op hun eigen tijd en tempo kunnen zij de theorie zich eigen maken waarbij er veel gelegenheid is tot inoefening middels afwisselende opdrachten. De vele filmpjes met presentaties, demonstraties en casuïstiek kunnen naar behoefte herhaald bekeken worden. Dit bevordert het intrainen en automatiseren van de theorie en het 'onder de knie' krijgen van de analyses en de verschillende fasen van het gedragstherapeutisch proces. Als ondersteuning bij de e-learning zijn er twee contactmomenten met de docent, waarin de cursisten hun vragen kunnen stellen. Deze inleidende basiscursus van 30 uur bestaat uit 60% livecursus en 40% e-learning.

Inhoudelijk is er een onderscheid gemaakt tussen de verplichte basisstof en de verdiepingsstof. Dat biedt cursisten die daar behoefte aan hebben, de mogelijkheid extra te kunnen oefenen en zichzelf uit te dagen met complexere casuïstiek.

Deze cursus is opgedeeld in modules. Voordat er een live cursusbijeenkomst plaatsvindt, hebben de cursisten de e-learning modules doorlopen en de bijbehorende opdrachten gemaakt. In de live cursusbijeenkomsten ligt de nadruk op het trainen van vaardigheden middels rollenspelen en ervaringsoefeningen. Ook is er in deze bijeenkomsten ruimschoots gelegenheid tot het stellen van vragen, interactieve discussies en het nabespreken van opdrachten die in de e-learning gemaakt zijn. Omdat de cursisten via de e-learning al de theoretische kennis hebben opgedaan, kan de tijd tijdens de live bijeenkomsten optimaal besteed worden aan praktische oefening.

Aan te schaffen literatuur

- J.M. Cladder, M.W.D. Nijhoff-Huijsse, G.A.L.A. Mulder: Cognitieve gedragstherapie met kinderen en jeugdigen -oplossingsgericht, protocollair en specialistisch- 8^e editie 1e druk oktober 2019 ISBN 9789043036757
- K. Korrelboom/E. ten Broeke: Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie: Tweede herziene druk, 2014, ISBN 9789046903810
- D. Hermans, F. Raes, H. Orlemans; Inleiding tot de gedragstherapie: zevende, herziene druk, 2018 ISBN 9789036819503

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Kennis van het cognitief gedragstherapeutisch proces;
- Leer- en emotietheorie relevant voor de klinische praktijk, in ieder geval de theorieën over klassieke en operante conditionering en het cognitieve model;
- Cognitief gedragstherapeutische diagnostiek en het opstellen van een verklarend model (inclusief gebruik van vragenlijsten, holistische theorie, functie- en betekenisanalyses en casusconceptualisatie) over de oorzakelijke en instandhoudende factoren van probleemgedrag plus adequate evaluatie- en monitoringsinstrumenten;
- Toepassen van de socratische dialoog en motiverende gespreksvoering;
- Opbouwen van een adequate therapeutische werkrelatie;
- Ontwerpen van (eenvoudige) behandelplannen op basis van cognitief gedragstherapeutische diagnostiek en -analyses.

Leerdoelen inleiding basiscursus CGT:

1. Basis competenties van de cognitief gedragstherapeut m.b.t. kennis en vaardigheden
 - A. Basiskennis over de leertheorieën, de geschiedenis van de gedragstherapie en het gedragstherapeutisch proces
 - B. Gegevens over de problematiek van de cliënt ordenen in een holistische visie of probleemsamenhang en gefundeerd tot een probleemkeuze komen (algemeen en stoornisspecifiek)
 - C. Een topografische, functie- en betekenisanalyse opstellen van het probleemgedrag en registratieopdrachten bepalen (algemeen en stoornis specifiek)
 - D. Op grond van diagnostiek en indicatiestelling een individueel behandelplan opstellen voor enkelvoudige, lichte problematiek en dit bespreken met cliënt en gezin (algemeen en stoornisspecifiek)
 - E. Een kennismakingsgesprek voeren, invoegen en informatie verzamelen (algemeen en stoornisspecifiek)
 - F. Kennis hebben over de operante en niet-operante technieken in de kinder- en jeugdsetting
 - G. Kennis hebben en begrijpen van het inzetten van de socratische dialoog als middel binnen de cognitieve gedragstherapie
 - H. Kennis hebben over de ontwikkelingen binnen de CGT als het gaat over de derde generatie CGT

Toetsing en beoordeling

De cursist heeft de basiscursus met goed gevolg doorlopen wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Een aanwezigheidsnorm van 90% bij de live cursusbijeenkomsten. Dit betekent dat maximaal 10% van de contacttijd verzuimd mag zijn. In dat geval kan worden volstaan met het inhalen van de voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten.
Wanneer meer dan 10% van de contacttijd, maar minder dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten bovendien extra opdrachten worden uitgevoerd ter compensatie van de gemiste uren. Als er meer dan 20% is verzuimd, kan de cursus niet meetellen voor het lidmaatschap van de VGCT.
- Het e-learning deel van de cursus moet voor 100% gevolgd zijn.
- Kennis en vaardigheid worden getoetst. De cursisten zullen tijdens bijeenkomsten beoordeeld worden (zelfbeoordeling, feedback van medecursisten en docent) op inbreng in subgroepen en in de plenaire bijeenkomsten.
- Literatuurtoets moet als voldoende beoordeeld worden (bijeenkomst 2).

Cursusdata

De inleidende cursus bevat e-learning modules, twee begeleidingsmomenten met de docent en twee live bijeenkomsten van 09.00 uur tot 16.30 uur.

Hoofddocent:

Charlotte Nuhoff, Psychotherapeut BIG / GZ-psycholoog BIG / supervisor VGCT

Inhoud modules en data

	Modules	Inhoud
1	Introductie blended cursus	Uitleg over de blended werkwijze; de opleiding tot cognitief gedragstherapeut VGCT; tips voor het online leren; leerdoelen opstellen
2	De therapeutische relatie	Specifieke aspecten van de therapeutische relatie bij cognitieve gedragstherapie
3	De socratische dialoog	Verschil tussen de socratische dialoog en directieve gesprekstechnieken
4	Het gedragstherapeutisch proces	Geschiedenis van de gedragstherapie; fasen van het gedragstherapeutisch proces
5	Holistische theorie	De holistische theorie, cognitieve casusconceptualisatie en selectie van probleemgedrag
6	Baseline metingen	Registratie probleemgedrag; ontwerpen baseline metingen; gebruik maken van vragenlijsten
	Begeleiding door docent	ZOOM-meeting waarbij de cursisten de gelegenheid hebben tot het stellen van vragen en het bespreken van evt. knelpunten
7	Live bijeenkomst 1	Kennismaking; toepassen socratische dialoog, intakegesprek oefenen; opstellen HT; selectie van probleemgedrag
8	De topografische analyse	Het doel van en het opstellen van de TA
9	De functieanalyse	Operante conditionering; opstellen van FA's
10	De betekenisanalyse	Klassieke conditionering en opstellen BA's
11	Operante technieken	Operante interventies om gedrag aan te leren en af te zwakken
12	Klassieke interventies	Klassieke interventies om betekenissen te wijzigen: exposure, contra-conditionering, rescripting, gedachtenrapporten en overige cognitieve interventies

13	Cognitieve casusconceptualisatie en behandelplan opstellen	Het opstellen van een CCC en een behandelplan waarbij gebruik wordt gemaakt van SMART-doelen, een behandelrationale en een keuze voor interventies
	Begeleiding door docent	ZOOM-meeting waarbij de cursisten de gelegenheid hebben tot het stellen van vragen en het bespreken van evt. knelpunten
14	Live bijeenkomst 2	Cognitieve casusconceptualisatie; opstellen eenvoudige behandelplannen; Toetsing; evaluatie en afsluiting van de Inleiding

Module 1 t/m 6: e-learning

Onderwerpen:

- Introductie blended leren
- Inleiding in de cognitieve gedragstherapie
- Kennismaking en informatieverzameling
- De therapeutische relatie
- Socratische dialoog
- Het gedragstherapeutisch proces
- Holistische theorie
- Cognitieve casusconceptualisatie
- Selectie van probleemgedrag
- Baselineregistraties
- Geschiedenis van de gedragstherapie

Leerdoelen:

1. De cursist is geïnformeerd over de blended leervorm, de doelstellingen, de toetsingseisen en de verwachtingen tijdens deze cursus.
2. De cursist is zich bewust van zijn/haar aanvangsniveau.
3. De cursist kent de geschiedenis van de gedragstherapie globaal en kan deze onderscheiden in verschillende fasen (leertheorie en emotietheorie).
4. De cursist weet hoe de psychologische wetenschap en de cognitieve therapie met elkaar verweven zijn.
5. De cursist heeft kennis over de therapeutische relatie binnen het gedragstherapeutisch proces.
6. De cursist is bekend met de socratische dialoog.
7. De cursist kan via de socratische dialoog een cliënt motiveren in de verschillende fasen van het gedragstherapeutisch proces.
8. De cursist kent de verschillende fasen van het gedragstherapeutisch proces, en kan deze herkennen en onderscheiden.
9. De cursist is op de hoogte van het begin van het gedragstherapeutisch proces. Bij deze kennismaking is de cursist kritisch en overwegend als het gaat om wie op welk moment uitgenodigd wordt voor een gesprek (systeem, ouders, kind).
10. De cursist heeft kennis over het inzetten van baselineregistraties en weet deze ook in eigen casuïstiek in te zetten.
11. De cursist is bekend met de verschillende vigerende modellen van de holistische theorie binnen het gedragstherapeutisch proces.
12. De cursist is in staat om, samen met ouders en kind, overeenstemming te bereiken over de voorlopige probleemsamenhang in de vorm van de holistische theorie.
13. De cursist is in staat om te komen tot selectie van probleemgedrag.
14. De cursist maakt een begin met het opstellen van een cognitieve casusconceptualisatie aan de hand van een milde klacht van een eigen cliënt.

Module 1: Introductie blended cursus Inleiding Cognitieve gedragstherapie

Vorbereiding:

- 1) Het lezen van de literatuur.
- 2) Drie stellingen formuleren bij de literatuur. Deze stellingen bewaren in een Word-bestand. Na de vierde lesdag worden de verzamelde stellingen gemaïld aan de docent.
- 3) Opdracht 1: Het maken van een kort voorstelfilmpje (maximaal 2 minuten) dit filmpje wordt geüpload op Blackboard (website Jeugdzorgacademie).
- 4) Het bekijken van de voorstelfilmpjes van de medecursisten.

Activiteit	Leerdoel
------------	----------

Kennismaking met docent en medecursisten	-
Inleiding basiscursus CGT	1
Competenties en vaardigheden	2
Leerdoelen opstellen	2
Verdiepingsopdracht: Protocollair werken vs. maatwerk bieden	-

Module 2: De therapeutische relatie

Activiteit	Leerdoel
Het belang van de therapeutische relatie	5
Kenmerken van de therapeutische relatie binnen CGT	5
De effectiviteit van de therapeutische relatie	5
Specifieke aspecten van de therapeutische relatie bij 'moeilijke' doelgroepen	5

Module 3: De socratische dialoog

Activiteit	Leerdoel
Wat is de socratische dialoog	6
Socratische motivering	7
Toepassen socratische gespreksvoering	7

*Bekijk de instructievideo van de VGCT "De socratische dialoog" via onderstaande link.

<https://youtu.be/208746TuV3s>

*Bekijk de animatie "Socratische gesprekstechniek" via onderstaande link.

<https://youtu.be/micSsZUm7-U>

Module 4: Het gedragstherapeutisch proces

Activiteit	Leerdoel
Geschiedenis van de gedragstherapie	3 en 4
Het gedragstherapeutisch proces	8
Eerste fase gedragstherapeutisch	9

proces: de kennismaking. Kritische overweging maken wie op welk moment uitgenodigd wordt voor een gesprek (systeem, ouders, kind).	
---	--

Module 5: Holistische theorie

Activiteit	Leerdoel
De holistische theorie	11 en 13
Selectie van probleemgedrag	13
Cognitieve casusconceptualisatie	14
Verdiepingsopdracht: Holistische theorie opstellen	11, 12 en 13

Module 6: Baseline metingen en registraties

Activiteit	Leerdoel
Registratie probleemgedrag; ontwerpen baseline metingen; gebruik maken van vragenlijsten	10

Module 7: Live cursusbijeenkomst 1

Voorbereiding:

Een eigen casus meenemen (intake- of aanmeldinformatie) en eventueel DSM-classificatie. Dit mag van een kind zijn, maar ook van een volwassene.

Tijd	Activiteit	Leerdoel
09.00 – 09.30	Kennismaking; introductie programma live lesdag	-
09.30 – 10.15	Intakegesprek oefenen waarbij de socratische dialoog wordt toegepast	6, 7
10.15 – 10.45	Intakegesprek oefenen adhv eigen casuïstiek van cursisten. Ronde 1	6, 7 en 9
10.45 – 11.00	Koffiepauze	-
11.00 – 11.30	Intakegesprek oefenen adhv eigen casuïstiek van cursisten. Ronde 2	6, 7 en 9
11.30 – 11.50	Opstellen holistische theorie	11 en 12
11.50 – 12.40	Oefening opstellen HT's aan de hand van casuïstiek 1 en 2	11 en 12

12.40 – 13.25	Lunchpauze	-
13.25 – 13.55	Selectie van probleemgedrag	13
13.55 – 14.30	Selectie van probleemgedrag bij eigen casuïstiek	13
14.30 – 14.50	Ontwerpen registratieopdracht of baseline meting bij eigen casuïstiek	10
14.50 – 15.05	Theepauze	-
15.05 – 15.45	Opstellen van een cognitieve casusconceptualisatie voor eigen casuïstiek	14
15.45 – 16.20	Presentatie en nabespreking CCC's eigen casuïstiek	14
16.20- 16.30	Gelegenheid tot stellen van vragen, toelichting op huiswerkopdrachten en afsluiting cursusdag	-

Module 8 tot en met 13: e-learning

Onderwerpen:

- Topografische analyse
- Functieanalyse
- Betekenisanalyse
- Kennismaking gedragstherapeutische technieken:
- Gedragmatige technieken (k&j)
- Imaginaire technieken (k&j)
- Cognitieve technieken (k&j)
- Kennis en literatuurtoets
- Terugkoppeling socratische dialoog.
- Derde generatie CGT

Leerdoelen:

1. De cursist kan een topografische analyse uitvragen en opstellen van het probleemgedrag.
2. De cursist kan een functieanalyse uitvragen en opstellen van het probleemgedrag.
3. De cursist kan een betekenisanalyse uitvragen en opstellen van de problematische emotie of situatie.
4. De cursist is bekend met klassieke conditionering en kan deze onderscheiden van operante conditionering.
5. De cursist maakt kennis met enkele veelgebruikte operante technieken: technieken om gedrag te versterken en technieken om gedrag te verzwakken.
6. De cursist kan op basis van een mediatietherapie casus de meest passende operante technieken selecteren.
7. De cursist maakt kennis met enkele veelgebruikte klassieke interventies: technieken om problematische emoties en problematische situaties te verminderen.
8. De cursist is bekend met een overzicht van imaginaire technieken toegepast op kinderen en jongeren.
9. De cursist is bekend met een overzicht van enkele cognitieve interventies toegepast in de CGT bij kinderen en jongeren.

10. De cursist heeft kennis over de ontwikkelingen binnen de derde generatie gedragstherapie.
11. De cursist kan een cognitieve casusconceptualisatie opstellen aan de hand van een milde klacht.
12. De cursist kan een behandelplan opstellen waarbij gebruik wordt gemaakt van operante en klassieke interventies bij een milde klacht.
13. De cursist kan socratische dialogen en motiverende gesprekstechnieken toepassen.
14. Cursisten kunnen elkaar middels 'tips en tops' feedback geven.

Module 8: Topografische analyse

Activiteit	Leerdoel
Topografische analyse	1
Toepassing Topografische analyse	1

Module 9: Functieanalyse

Activiteit	Leerdoel
Operante conditionering	2 en 4
Operant en respondent gedrag	2 en 4
Opstellen van FA's	2

Module 10: Betekenisanalyse

Activiteit	Leerdoel
Klassieke conditionering	3 en 4
Opstellen betekenisanalyses	3 en 4

Module 11: Operante technieken

Activiteit	Leerdoel
Operante interventies	5
Verdiepingsopdracht: Operante interventies toepassen	6

Module 12: Klassieke interventies

Activiteit	Leerdoel
Klassieke interventies	7, 8 en 9

Module 13: Cognitieve casusconceptualisatie en behandelplan opstellen

Activiteit	Leerdoel
Ontwikkelingen	10

binnen de derde generatie gedragstherapie	
Cognitieve casusconceptualisatie	11
Behandelplan opstellen	12

Module 14: live cursusbijeenkomst 2

Activiteit	Leerdoel
Opwarmer; introductie programma live lesdag	-
Kennistoets	-
Oefening opstellen FA's en BA's adhv eigen casuïstiek	2 en 3
Koffiepauze	-
Behandelplannen opstellen voor de ingebrachte casussen door cursisten, gebruikmakend van de eerder opgestelde HT's, FA's en BA's	11 en 12
Presentaties van de uitgevoerde socratische dialogen en motiverende gesprekstechnieken Cursisten kunnen elkaar middels 'tips en tops' feedback geven – Deel 1	13 en 14
Lunchpauze	-
Presentaties van de uitgevoerde socratische dialogen en motiverende gesprekstechnieken Cursisten kunnen elkaar middels 'tips en tops' feedback geven - Deel 2	13 en 14
Presentaties behandelplannen die voor de lunchpauze zijn opgesteld	11, 12 en 14
Theepauze	-
Presentaties van de uitgevoerde socratische dialogen en motiverende gesprekstechnieken Cursisten kunnen elkaar middels 'tips en tops' feedback geven	13 en 14
Gelegenheid tot stellen van vragen, toelichting op verdiepingsdeel basiscursus en afsluiting inleidende basiscursus	-

Blended Basiscursus Cognitieve Gedragstherapie accent Kinderen en Jeugd: Verdieping (70 uur)

De verdiepingscursus cognitieve gedragstherapie met accent Kinderen & jeugdigen sluit aan op de Inleidende cursus, de cursisten hebben de Inleidende cursus reeds gevolgd.

Doelstelling

De cursisten worden geacht aan het eind van deze verdiepende basiscursus voldoende thuis te zijn in het toepassen van het cognitief gedragstherapeutisch proces en voldoende kennis te hebben van een aantal basale cognitief gedragstherapeutische methodes om, onder supervisie, op verantwoorde wijze cognitieve gedragstherapieën van middelmatige zwaarte te kunnen uitvoeren.

Inhoud

Het vertrekpunt in deze verdiepende cursus is de cognitief gedragstherapeutische behandeling van volwassenen. Vanuit deze basis wordt de specifieke toepassing bij kinderen, jeugdigen en hun gezinnen uitgebreid toegelicht en geoefend.

De cursusonderdelen zijn praktijkgericht. Er wordt veel gewerkt met rollenspelen en oefeningen. De cursisten leren om zowel de technieken (en vaardigheden) te kunnen toepassen alsook een goede therapeutische attitude en relatie te kunnen hanteren. Tijdens de opleiding zullen cursisten opdrachten uitvoeren in hun klinische praktijk en daarover rapporteren tijdens de live cursusbijeenkomsten (casuïstiekinbreng). Het oefenmateriaal bestaat uit casuïstiek over zowel volwassenen als kinderen en jeugdigen.

Er komt tijdens deze verdieping een breed scala van gedragstherapeutische interventies aan bod. Hierbij wordt als uitgangspunt van de interventies telkens aandacht besteed aan de holistische theorie, betekenisanalyse en functieanalyse van het gekozen probleemgedrag. De docenten, die in verschillende settingen werkzaam zijn, illustreren de toepassing van deze interventies en technieken op concrete en pragmatische wijze. Er is ruime aandacht voor de behandeling van angststoornissen, stemmingsstoornissen, trauma's, obsessief-compulsieve stoornissen en gedragsstoornissen.

De cursisten maken kennis met actuele protocollen, maar leren ook kritisch en creatief met protocollen om te gaan, zodat de cliënt met zijn systeem en eigen cultuur centraal staat en uitgangspunt is voor de keuzes die worden gemaakt in het gedragstherapeutisch proces.

Werkwijze

In het verdiepende deel van de basiscursus ligt het accent op zowel theoretische als technische principes van de cognitieve gedragstherapie toegepast op verschillende stoornissen. De cursusonderdelen zijn praktijkgericht. Er wordt veel gewerkt met rollenspellen en oefeningen. De cursisten leren om zowel de technieken (en vaardigheden) te kunnen toepassen alsook een goede therapeutische attitude en relatie te kunnen hanteren. Er wordt van de cursisten een actieve inbreng van casuïstiek uit de praktijk verwacht, waarmee ze de verschillende opdrachten kunnen oefenen tijdens de cursusbijeenkomsten.

Blended cursus: e-learning en live cursusbijeenkomsten

Deze cursus biedt de cursisten de mogelijkheid om flexibel te leren: op hun eigen tijd en tempo kunnen zij de theorie zich eigen maken waarbij er veel gelegenheid is tot inoefening middels afwisselende opdrachten. De vele filmpjes met presentaties, demonstraties en casuïstiek kunnen naar behoefte herhaald bekeken worden. Dit bevordert het intrainen en automatiseren van de theorie en het 'onder de knie' krijgen van de analyses en de verschillende fases van het gedragstherapeutisch proces. Als ondersteuning bij de e-learning zijn er vier contactmomenten met de docent, waarin de cursisten hun vragen kunnen stellen. Deze verdiepende Basiscursus van 65 uur bestaat uit 60% live cursus en 40% e-learning.

Inhoudelijk is er een onderscheid gemaakt tussen de verplichte basisstof en de verdiepingsstof. Dat biedt cursisten die daar behoefte aan hebben, de mogelijkheid extra te kunnen oefenen en zichzelf uit te dagen met complexere casuïstiek.

Deze cursus is opgedeeld in modules. Voordat een live cursusbijeenkomst plaatsvindt, hebben de cursisten de e-learning modules doorlopen en de bijbehorende opdrachten gemaakt. In de live cursusbijeenkomsten ligt de nadruk op het trainen van vaardigheden middels rollenspellen en ervaringsoefeningen. Ook is er in deze bijeenkomsten ruimschoots gelegenheid tot het stellen van vragen, interactieve discussies en het nabespreken van opdrachten die in de e-learning gemaakt zijn. Omdat de cursisten via de e-learning al de theoretische kennis hebben opgedaan, kan de tijd tijdens de live bijeenkomsten optimaal besteed worden aan praktische oefening.

Aan te schaffen literatuur:

- K. Korrelboom/ E. ten Broeke: Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie: Tweede herziene druk, 2014, ISBN 9789046903810 (gebruikt in de inleiding)
- Bögels, S.M & Oppen, P. van (2019) Cognitieve therapie: theorie en praktijk. derde, geheel herziene druk. ISBN 9789036820202
- Braet, C. & Bogels, S. (2020). Protocolaire behandelingen voor kinderen met psychische klachten deel 3. Amsterdam: Boom. ISBN 9789024408917
- Keijzers, Van Minnen, Verbraak, Hoogduin & Emmelkamp (red) (2017) Protocolaire behandelingen voor volwassenen met psychische klachten deel 1 ISBN deel 1: 9789089537133.

Onderwerpen:

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Het gedragstherapeutisch proces bij angststoornissen, trauma, stemmingsstoornissen en gedragsstoornissen
- Cognitieve en niet-operante behandeltechnieken bij angststoornissen, trauma, stemmingsstoornissen en gedragsstoornissen
- Protocolaire behandelprogramma's bij angststoornissen, trauma, stemmingsstoornissen en gedragsstoornissen
- Mediatetherapie bij ontwikkelingsstoornissen
- Opbouwen van een therapeutische werkrelatie met zowel de cliënt als het systeem
- Het uitvoeren en beschrijven van een eigen casus met een angststoornis, trauma en/of stemmingsstoornis

Leerdoelen verdieping basiscursus CGT:

De cursist heeft/kan na afloop van de cursus:

1. Basis competenties van de cognitief gedragstherapeut m.b.t. kennis en vaardigheden
 - A. Basiskennis over de leertheorieën, de geschiedenis van de gedragstherapie en het gedragstherapeutisch proces.
 - B. Gegevens over de problematiek van de cliënt ordenen in een holistische visie of probleemsamenhang en gefundeerd tot een probleemkeuze komen (algemeen en stoornis specifiek).
 - C. Een topografische, functie- en betekenisanalyse opstellen van het probleemgedrag, registratie opdrachten bepalen (algemeen en stoornis specifiek).
 - D. Op grond van diagnostiek en indicatiestelling een individueel behandelplan opstellen voor enkelvoudige, lichte problematiek en bespreken met cliënt en gezin (algemeen en stoornis specifiek).
 - E. Een kennismakingsgesprek voeren, invoegen en informatie verzamelen (algemeen en stoornis specifiek).
 - F. Een terugvalpreventieplan opstellen en de therapie afronden.
2. Specifieke competenties m.b.t. kennis over diverse stoornissen

Kennis en kan vanuit het gedragstherapeutische kader de belangrijkste stoornisgebieden begrijpen en het gedragstherapeutisch proces specifiek toepassen bij verschillende stoornissen.

- A. Basiskennis en leertheoretische principes over angststoornissen
- B. Basiskennis en leertheoretische principes over stemmingsstoornissen
- C. Basiskennis en leertheoretische principes over trauma
- D. Basiskennis en leertheoretische principes over obsessieve-compulsieve stoornis
- F. Basiskennis en leertheoretische principes over gedragsstoornissen

3. Specifieke competenties m.b.t. therapeutische vaardigheden

- A. Algemene gedragstherapeutische attitude: kan directiviteit en trainersattitude toepassen, rollenspel met cliënt opzetten en vaardigheden trainen.
- B. Algemene cognitief gedragstherapeutische attitude: kan attitude van empirisch collaborisme toepassen en socratische dialoog uitvoeren.
- C. Operante principes toepassen tijdens gespreksvoering (individueel, gezin en groep), via bekrachtigingsprogramma's en via mediatietherapie.
- D. Zelfcontroletechnieken toepassen en aanleren.
- E. Ontspanningstechnieken toepassen en aanleren.
- F. Probleemoplossingstechnieken toepassen.
- G. Exposureprogramma bij angststoornissen en gedragsactivatie bij stemmingsstoornissen (socratisch) uitleggen en programma en oefeningen stapsgewijs opstellen en (begeleid) uitvoeren.
- H. Specifieke cognitieve technieken toepassen zoals kansberekening, verantwoordelijkheidstaart, rampenschaal, meer-dimensioneel evalueren, gedragsexperiment en denkfouten.
- I. Basale gedragstherapeutische verwerkingstechnieken toepassen zoals contraconditionering en schrijftherapie.
- J. Emotiegerichte technieken zoals toegepast bij trauma.

Toetsing en beoordeling

De cursist heeft de verdiepende basis cursus met goed gevolg doorlopen wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Een aanwezigheidsnorm van 90% bij de live cursusbijeenkomsten. Dit betekent dat maximaal 10% van de contacttijd verzuimd mag zijn. In dat geval kan worden volstaan met het inhalen van de voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten.
Wanneer meer dan 10% van de contacttijd, maar minder dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten bovendien extra opdrachten worden uitgevoerd ter compensatie van de gemiste uren. Als er meer dan 20% is verzuimd, kan de cursus niet meetellen voor het lidmaatschap van de VGCT.
- Het e-learning deel van de cursus moet voor 100% gevolgd zijn.
- Kennis en vaardigheid worden getoetst. De cursisten zullen in de e-learning en tijdens bijeenkomsten beoordeeld worden (zelfbeoordeling, feedback van medecursisten en docent) op inbreng in subgroepen en in de plenaire bijeenkomsten.
- Praktijktoets moet als voldoende beoordeeld worden: iedere cursist laat een filmfragment zien waarbij hij/zij te zien en te horen is als therapeut (cliënt hoeft niet in beeld te zijn). Het betreft hier een cognitieve gedragstherapeutische interventie. Belangrijk is dat interactie tussen therapeut en cliënt goed te horen is. Dit fragment, van maximaal 5 minuten, wordt ingeleid door de cursist middels een functie- en betekenisanalyse. Bij dit fragment stelt de cursist een interviewvraag, die aansluitend besproken wordt in de groep. De cursist heeft schriftelijke toestemming van de cliënt om dit filmfragment te gebruiken voor een lesonderdeel. Ook is het mogelijk om een fragment te laten zien van een rollenspel met een mede-cursist.
- Literatuurtoets moet als voldoende beoordeeld worden (bijeenkomst 5).

- Eindtoets: verslag van de cognitieve casusconceptualisatie en behandelverslag van een eigen cliënt. In het behandelverslag is het gedragstherapeutisch proces met een eigen cliënt beschreven. Dit verslag dient de volgende onderdelen te omvatten: een adequate beschrijving van de probleeminventarisatie, een holistische theorie en relevante functieanalyse en betekenisanalyse, een behandelplan met voorgestelde behandelinterventies, de weergave van de metingen en registraties, een verslag van de uitvoering van de behandeling en tenslotte een reflectie op het therapeutisch handelen en het therapeutisch proces. Dit verslag wordt beoordeeld door de docent.

Cursusdata:

De verdiepende cursus bevat e-learning modules, vier begeleidingsmomenten met de docent en zes live bijeenkomsten van 09.00 uur tot 17.00 uur.

Hoofddocent:

Charlotte Nuhoff, Psychotherapeut BIG / GZ-psycholoog BIG / supervisor VGCT

Gastdocent:

Erik Jongman, Psychotherapeut BIG / GZ-psycholoog BIG / supervisor VGCT

Erkenning:

Accreditatie bij de VGCT wordt aangevraagd.

Inhoud modules en data

	Modules	Inhoud
15	Introductie blended cursus	Uitleg over de blended werkwijze; de opleiding tot cognitief gedragstherapeut VGCT; tips voor het online leren; leerdoelen opstellen
16	Het cognitief model en cognitieve interventies	Uitleg over het cognitieve model van Beck
17	GGG-schema	Demonstratie van het G-schema en uitleg over de toepassingsmogelijkheden
18	Neerwaartse pijl techniek	Toepassing van de neerwaartse pijltechniek
19	Gedachtenrapport	Stapsgewijs toepassen van het gedachtenrapport
20	Denkfouten en helpende gedachten	Het herkennen van disfunctionele opvattingen en samen met de cliënt deze opsporen Inzetten van helpende gedachten
21	Meerdimensionaal evalueren	Het toepassen van de interventie meerdimensionaal evalueren bij een disfunctionele opvatting over het zelfbeeld
22	Taartpunttechniek	Het toepassen van de taartpunttechniek bij een volwassene, adolescent en kind
23	Kosten-baten analyse	Het toepassen van een kostenbaten analyse
	Begeleiding door docent	ZOOM-meeting waarbij de cursisten de gelegenheid hebben tot het stellen van vragen en het bespreken van evt. knelpunten
24	Live bijeenkomst 3	Cognitieve interventies
25	Behandeling van angst: psycho-educatie en behandelrationale	Doel en toepassing van psycho-educatie en de behandelrationale
26	Exposure	Toepassen van exposure; afweging kunnen maken of angsthiërarchie zinvol is; motivering voor exposure
27	Anti-angsttechnieken	Ontspanningsoefeningen, mindfulness, taakconcentratietraining en contra-conditionering
28	Gedragsexperimenten	Toepassen van gedragsexperimenten
29	Veiligheidsgedrag en vermijding	Herkennen van veiligheidsgedrag; omgaan met vermijding binnen de exposure behandeling
	Begeleiding door docent	ZOOM-meeting waarbij de cursisten de gelegenheid hebben tot het stellen van vragen en het bespreken van evt. knelpunten
30	Live bijeenkomst 4	Exposure technieken en gedragsexperimenten bij angststoornissen
31	Behandeling van de gegeneraliseerde angststoornis: piekerexposure	Toepassen van psycho-educatie, de behandelrationale en piekerexposure
32	Behandeling van de paniekstoornis: Introceptieve exposure	Toepassen van psycho-educatie, de behandelrationale en introceptieve exposure
33	Behandeling van de obsessief-compulsieve stoornis	Exposure met responspreventie; kansberekening en rampenschaal
34	Behandeling van sociale angst	Sociale 'blunder'-exposure, cognitieve technieken: interpretatiebrainstorm en rampenschaal

	Begeleiding door docent	ZOOM-meeting waarbij de cursisten de gelegenheid hebben tot het stellen van vragen en het bespreken van evt. knelpunten
35	Behandeling van depressie I:	Psycho-educatie, behandelrationale, emotie-educatie, stemmingsregistratie en activeringstechnieken
36	Live bijeenkomst 5	Activering, probleemoplossingsstrategieën en suïcidetaxatie en preventie bij depressie
37	Behandeling van depressie II:	Cognitieve technieken, probleemoplossingsvaardigheden, suïcidetaxatie, opstellen signaleringsplan en veiligheidsplan
38	Behandeling van trauma en rouw I:	Psycho-educatie, behandelrationale en schrijftherapie
39	Behandeling van trauma en rouw II:	Imaginaire exposure, EMDR en TF-CBT
	Begeleiding door docent	ZOOM-meeting waarbij de cursisten de gelegenheid hebben tot het stellen van vragen en het bespreken van evt. knelpunten
40	Live bijeenkomst 6	Behandelinterventies bij depressie, trauma en rouw
41	Live bijeenkomst 7	Gedragsproblemen en agressie
42	Terugvalpreventie en afsluiting van de behandeling	Terugvalpreventie en afsluiting van de behandeling
43	Live bijeenkomst 8	Terugvalpreventie, afsluiting behandelingen, follow-up, evaluatie van de cursus

Module 15: Introductie blended cursus (facultatief)

Deze module hoeft alleen gevolgd te worden als de cursist deze nog niet heeft gevolgd bij de inleiding.

Activiteit	Leerdoel
Kennismaking met docent en medecursisten	-
Inleiding Basiscursus CGT	1
Competenties en vaardigheden	2
Leerdoelen opstellen	2
Verdiepingsopdracht: Protocollair werken vs. maatwerk bieden	-

Module 16 t/m 24

Onderwerpen:

- Gedachtenschema's
- Neerwaartse pijltechniek
- Hot cognitions achterhalen
- (Socratische) Uitdaagtechnieken

- Cognitieve interventies: meerdimensionaal evalueren, kostenbatenanalyse en taartpuntechniek
- Gedragsexperimenten

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Ben je bekend met cognitieve model van Beck.
2. Weet je bij welke klachten en op welk moment in de behandeling je een gedachtenrapport kunt laten invullen.
3. Kan je de cliënt stap voor stap begeleiden bij het invullen van een gedachtenrapport.
4. Kan je de neerwaartse pijl techniek toepassen bij het achterhalen van de hot cognition.
5. Kan je een onderscheid maken tussen kernovertuigingen, intermediaire opvattingen en automatische gedachten.
6. Kan je verschillende uitdaagtechnieken toepassen.
7. Weet je hoe je de denkfouten kunt bespreken met een cliënt, zodat hij/zij deze zelf kan herkennen.
8. Kan je de cognitieve interventies meerdimensionaal evalueren, kostenbatenanalyse en de taartpuntechniek toepassen.
9. Weet je wat de indicatie en doel is van gedragsexperimenten.
10. Kan je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.

Module 16: Introductie cognitief model

Activiteit	Leerdoel
Introductie cognitief model	1 en 4

Module 17: G-schema

Activiteit	Leerdoel
Demonstratie G-schema	2

Module 18: Neerwaartse pijltechniek

Activiteit	Leerdoel
Neerwaartse pijltechniek leren toepassen	4

Module 19: Gedachtenrapport

Activiteit	Leerdoel
Uitleg gedachtenrapport	3, 4, 6 en 10

Module 20: Denkfouten

Activiteit	Leerdoel
Disfunctionele opvattingen en denkfouten opsporen	7
Helpende gedachten formuleren	7

Module 21: Meerdimensionaal evalueren

Activiteit	Leerdoel
Aanvullende cognitieve interventies	8
Toepassen van de interventie meerdimensionaal evalueren bij een disfunctionele opvatting over het zelfbeeld	8 en 10

Module 22: Taartpuntechniek

Activiteit	Leerdoel
Toepassen van de interventie taartpuntechniek	8 en 10

Module 23: Kostenbaten analyse (facultatief)

Activiteit	Leerdoel
Toepassen van een kostenbaten analyse	8 en 10

Module 24: live bijeenkomst 3

Activiteit	Leerdoel
Opwarmer; introductie programma live lesdag 3	-
Rollenspel G-schema uitleggen aan cliënt	2 en 3
Rollenspel gedachtenrapport	3, 4, 6 en 10
Koffiepauze	-
Nabespreking rollenspel gedachtenrapport	3, 4, 6 en 10
Rollenspel Meerdimensionaal evalueren	8 en 10
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over cognitieve interventies	10
Lunchpauze	-
Rollenspel taartpuntechniek	8 en 10
Rollenspel kostenbatenanalyse	8
Rollenspel inzetten van cognitieve interventies	8
Theepauze	-
Nabespreking oefening in	8

subgroepen; inzetten van cognitieve interventies	
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over cognitieve interventies	10
Gelegenheid tot stellen van vragen, uitleg over het huiswerk, evaluatie van de live cursusbijeenkomst	-

Module 25 t/m 30

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Psycho-educatie bij angst- en stemmingsstoornissen
- Angsthiërarchie (wel of niet toepassen binnen angstbehandeling)
- Motivering voor exposure
- Valkuilen en problemen in exposurebehandeling oplossen
- Hoe ouders/systeem te betrekken bij de angstbehandeling
- Ontspanningsoefeningen en mindfulness

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Ben je bekend met de principes van operante en klassieke conditionering bij angst.
2. Ben je in staat een (kritische) mening te vormen over de gelezen literatuur (integratie leerprincipes, bruikbaarheid eigen doelgroep, toepassingsgebied, relevantie, etc).
3. Kun je aan een cliënt met een angst- of stemmingsstoornis psycho-educatie bieden waarbij je de belangrijkste oorzaken, instandhoudende factoren en gevolgen op een logische en goed te begrijpen wijze kunt verwoorden voor de cliënt en kun je het systeem hierin betrekken.
4. Kun je op passende wijze psycho-educatie en de behandelrationale voor angst uitleggen aan de cliënt.
5. Kun je een cliënt motiveren voor het uitvoeren van exposure-oefeningen.
6. Weet je hoe je kinderen en hun ouders kunt begeleiden in het uitvoeren van exposure-oefeningen.
7. Kun je effectieve en zinvolle exposure-oefeningen bedenken en uitvoeren met de cliënt.
8. Kun je valkuilen en problemen tijdens de exposurebehandeling signaleren en oplossen.
9. Kun je aanvullende anti-angsttechnieken toepassen (taakconcentratietraining en contraconditionering).
10. Heb je kennisgemaakt met verschillende vormen van ontspanningsoefeningen en mindfulness.
11. Kan je een gedragsexperiment opstellen en deze uitvoeren.
12. Ben je alert als het gaat om veiligheidsgedrag en vermijdingsgedrag en weet je hoe je dit kunt hanteren en afbouwen.
13. Weet je wanneer het zinvol is om een hiërarchie op te stellen en ben je in staat om een goede angsthiërarchie te maken.
14. Kan je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.

Module 25: Behandeling van angst: psycho-educatie en behandelrationale

Activiteit	Leerdoel
Behandeling van angst: Klassieke en operante conditionering; het ontstaan van angst	1 en 2
Psycho-educatie	3
Behandelrationale	3

Module 26: Exposure

Activiteit	Leerdoel
Angst-hiërarchie	13
Exposure	4, 5, 6 en 7
Motivering voor exposure	4

Module 27: anti-angst technieken (facultatief)

Activiteit	Leerdoel
Ontspanningsoefeningen en mindfulness	7
Taakconcentratietraining	10
Contra-conditionering	10

Module 28: Gedragsexperimenten

Activiteit	Leerdoel
Gedragsexperimenten	11

Module 29: Veiligheidsgedrag en vermijding

Activiteit	Leerdoel
Veiligheidsgedrag en vermijding	12

Module 30: Live lesdag 4

Activiteit	Leerdoel
Opwarmer; introductie programma live lesdag	-
Rollenspel behandelrationale Angst	3
Rollenspel Angsthiërarchie / angstinventarisatie	13
Rollenspel Angsthiërarchie / angstinventarisatie	13
Koffiepauze	-
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over cognitieve interventies	9
Rollenspel exposure	4, 5, 6 en 7

Lunchpauze	-
Presentatie van de exposure-oefeningen uit het rollenspel voor de lunchpauze	6
Toepassen taakconcentratie training	10
Rollenspel gedragsexperiment	11
Theepauze	-
Toepassing contra-conditionering	10
Toepassing contra-conditionering	10
Gelegenheid tot stellen van vragen, uitleg over het huiswerk, evaluatie van de live cursusbijeenkomst	-

Module 31 en 32

Onderwerpen:

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Gegeneraliseerde angststoornis
- Piekerregistratie, piekergedachtenschema en piekerexposure
- Cognitieve technieken bij gegeneraliseerde angst
- Paniekstoornis met en zonder agorafobie
- Introceptieve exposure

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Ken je het diagnostische beeld van de gegeneraliseerde angststoornis.
2. Kan je de piekerregistratie, piekergedachtenschema en de pieker-exposure opdrachten uitleggen aan de cliënt.
3. Weet je hoe je kinderen en hun ouders kunt begeleiden wanneer er sprake is van een gegeneraliseerde angststoornis.
4. Kun je cognitieve uitdaagtechnieken toepassen op gegeneraliseerde angststoornis.
5. Ken je het diagnostische beeld van een paniekstoornis met en zonder agorafobie
6. Kan je op motiverende wijze de behandelrationale uitleggen aan de cliënt aan de hand van paniekcirkel.
7. Kan je de cliënt begeleiden bij introceptieve exposure.
8. Kan je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.

Module 31: Gegeneraliseerde angststoornis behandelen

Activiteit	Leerdoel
De gegeneraliseerde angststoornis	1
Piekerexposure	2, 3 en 4

Module 32: Behandelen van de paniekstoornis

Activiteit	Leerdoel
De paniekstoornis	5

Psycho-educatie en behandelrationale	6
Introceptieve exposure	7 en 8

Module 33: Behandelen van de dwangstoornis

Onderwerpen:

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Obsessieve-compulsieve stoornis
- Exposure met responspreventie
- Gedragsexperimenten en andere cognitieve technieken bij dwang
- Protocol *Bedwing je dwang*

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Ben je bekend met de belangrijkste CGT-interventies bij een dwangstoornis: ERP en gedragsexperimenten.
2. Kan je aan een cliënt en diens ouders/systeem psycho-educatie bieden m.b.t. een obsessieve-compulsieve stoornis.
3. Met behulp van visuele middelen de behandelrationale uitleggen.
4. Kun je een registratieopdracht en ERP-opdrachten meegeven en formuleren.
5. Kun je een kansberekening uitvoeren, een eenvoudig gedragsexperiment opstellen bij een obsessieve-compulsieve stoornis en een dwanggedachte uitdagen.
6. Kun je imaginaire exposure bij intrusies/dwanggedachten uitvoeren.
7. Ben je bekend met de CyBocs en kan je deze afnemen bij een cliënt.
8. Kan je cognitieve interventies toepassen bij dwangstoornissen.
9. Kun je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt en ouders betrekken bij de behandeling.

Activiteit	Leerdoel
De dwangstoornis	1
Cognitieve gedragstherapie bij dwang	1
Behandelrationale	3
Afname Cy-Bocs	7
Exposure met responspreventie	4
<i>Verdiepend (facultatief):</i> Ouders betrekken bij de behandeling	9
<i>Verdiepend (facultatief):</i> Kansberekening bij OCD	8
<i>Verdiepend (facultatief):</i> Rampenschaal bij OCD	8
<i>Verdiepend (facultatief):</i>	-

Dwang versus tics	
Verdiepend (facultatief): Just right OCD	1 en 2

Module 34: Behandeling van sociale angststoornis

Onderwerpen:

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Sociale angststoornis
- Exposureopdrachten en sociale 'blunder' exposure bij sociale angst
- Aandachtraining en cognitieve technieken bij sociale angst

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Ken je het diagnostische beeld van een sociale angststoornis.
2. Ben je bekend met de hoofdinterventies van een cognitieve gedragstherapie bij sociale angst: aandachtstraining, exposureopdrachten (inclusief sociale 'blunder'-exposure) en cognitieve interventies en kun je deze uitvoeren.
3. Kun je cognitieve uitdaagtechnieken toepassen op een sociale angststoornis.
4. Kan je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.

Activiteit	Leerdoel
De sociale angststoornis	1
Behandeling van de sociale angst: Psycho-educatie en behandelrationale; Casus Jette	2
Interpretatie brainstorm	3
Ernstschaal	3

Module 35 t/m 37

Onderwerpen:

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Stemmingsstoornissen bij kinderen en jeugdigen
- Protocollen voor stemmingsstoornissen: Pak Aan, Doe-pressie
- Activering bij depressie
- Probleemoplossingsstrategieën
- Cognitieve technieken bij depressie
- Suïcidepreventie
- Suïcide taxatiegesprek
- Gebruik van signalerings- en veiligheidsplan

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Ben je bekend met het diagnostisch beeld van een depressie bij kinderen en jongeren.

2. Kan je psycho-educatie bieden en een behandelrationale geven aan een jongere met een depressie.
3. Weet je hoe je jeugdigen kunt motiveren hun stemming te registreren.
4. Kan je activering toepassen bij depressieve jongeren.
5. Ken je de cognitief-gedragstherapeutische modellen van depressie en kan je deze toepassen op verschillende casuïstiek.
6. Kun je een holistische visie, casusconceptualisatie, en een BA en FA maken bij depressie (evt. met suïcidaal gedrag).
7. Ben je bekend met de hoofd-interventies van een cognitieve gedragstherapie bij depressie: activering en ontspanningsoefeningen, identificatie van negatieve gedachten, uitdagen van automatische gedachten en het formuleren van helpende gedachten, gedragsexperimenten, probleemoplossingsstrategieën en terugvalpreventie en kun je deze uitvoeren.
8. Ken je de verschillende protocollen en weet je bij welke cliënt welk protocol het meest passend is.
9. Ken je het belang van stemmingsregistratie en weet je hoe je dit het meest succesvol kan inzetten bij kinderen en adolescenten.
10. Weet je hoe je emotie-educatie kunt toepassen bij (jonge) kinderen die nog onvoldoende onderscheid kunnen maken tussen de door hen ervaren emoties.
11. Ben je bekend met risicofactoren voor suïcidaliteit bij jongeren en adolescenten.
12. Kan je een suïcide taxatiegesprek voeren.
13. Weet je hoe te handelen bij suïcidaliteit en weet je hoe en wanneer je een signaleringsplan en veiligheidsplan kunt inzetten.
14. Kan je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.

Module 35: Behandeling van stemmingsstoornissen I

Activiteit	Leerdoel
Behandeling van depressie I	1
Psycho-educatie, behandelrationale	2
Emotie-educatie	2
Stemmingsregistratie	3
Activeringstechnieken	4

Module 36: Live lesdag 5

Activiteit	Leerdoel
Opwarmer; introductie programma live lesdag	-
Ervaringsoefening: Piekerexposure en positief piekeren	M31/32: 2 en 8
Oefening dwang: behandelrationale, dwanginventarisatie en exposure met responspreventie	M33: 3, 4 en 9
Oefening paniekstoornis: Behandelrationale en	M31/32: 5 en 7

introceptieve exposure	
Koffiepauze	-
Nabespreking rollenspelen 'dwang' en 'paniek'	M31/32 alle leerdoelen
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over de opdrachten 45 en 46	M31/32: 8
Lunchpauze	-
Oefening gedragsexperiment bij een sociale fobie	M34: 2
Nabespreking oefening gedragsexperiment bij sociale fobie	M34: 2
Theepauze	-
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over de opdrachten 50 t/m 52	M34: 4
Oefening stemmingsstoornis: psycho-educatie; behandelrationale; emotie-educatie en stemmingsregistratie	M35 t/m 37: 2, 9 en 10
Gelegenheid tot stellen van vragen, uitleg over het huiswerk, evaluatie van de live cursusbijeenkomst	-

Module 37: Behandeling van stemmingsstoornissen II (facultatief)

Activiteit	Leerdoel
Cognitieve interventies bij depressie	7
Probleemoplossingsvaardigheden	7 en 8
Suïcidepreventie	9
<i>Verdiepingsopdracht facultatief Online-cursus 113 Online</i>	9

Modules 38 t/m 40

Onderwerpen:

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Trauma en rouw bij kinderen
- Verschillende behandelingsstrategieën voor trauma
- Schrijftherapie voor kinderen en jongeren: write Junior
- Slapende honden
- EMDR
- Cognitieve technieken bij trauma

Leerdoelen:

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Weet je wat de gevolgen van trauma zijn voor kinderen en jongeren.

2. Ken je de symptomen van een trauma bij volwassenen en bij kinderen/jongeren.
3. Kan je psycho-educatie bieden bij trauma.
4. Ben je bekend met de evidence-based behandelingsstrategieën voor trauma: imaginaire exposure, schrijftherapie, EMDR en cognitieve technieken.
5. Kan je schrijftherapie indiceren, motiveren en toepassen bij een kind of jongeren en zijn/haar ouders hierbij betrekken.
6. Kun je cognitieve technieken toepassen bij trauma.
7. Kun je het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.

Module 38: Behandeling van trauma en rouw I

Activiteit	Leerdoel
Behandeling van trauma en rouw	1 en 2
Psycho-educatie trauma	1, 2 en 3
Schrijftherapie: Protocol write junior	4 en 5

Module 39: Behandeling van trauma en rouw II (facultatief)

Activiteit	Leerdoel
Imaginaire exposure	4
EMDR	4
<i>Verdiepingsdeel facultatief: EMDR</i>	4
<i>Verdiepingsdeel facultatief: TFCBT</i>	6

Module 40: live lesdag 6

Activiteit	Leerdoel
Opwarmer; introductie programma live lesdag	-
Sociogram opstellen	M34: 2
Oefening activering en actieplan opstellen	M35 t/m 37: 7
Cognitieve interventies bij depressie: gedachtenrapport en MDE	M35 t/m 37: 7
Koffiepauze	-
Opstellen signaleringsplan en veiligheidsplan bij depressie	M35 t/m 37: 13
Lunchpauze	-
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en	M35 t/m 37: 14

knelpunten over de opdrachten 56 en 58	
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over de opdrachten 62, 63 en 65	M35 t/m 37: 14
Theepauze	-
Demonstratie imaginaire exposure	M39: 4
Oefening imaginaire exposure	M39: 4
Gelegenheid tot stellen van vragen, uitleg over het huiswerk, evaluatie van de live cursusbijeenkomst	-

Module 41: Live lesdag 7 “Gedragsstoornissen en agressief gedrag bij jongeren”

Gastdocent: E. Jongman

Onderwerpen

- Algemeen: Cognitieve en operante gedragstherapie bij volwassenen, kinderen en jeugdigen met gedragsstoornissen
- Specifiek: Theorie over gedragsstoornissen algemeen;
- Behandelmethoden;
- Forensische (kinder- en jeugd) psychiatrie;
- Gedragstherapeutische gezinsbehandeling bij gedragsstoornissen.

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Weet de cursist hoe gedragsproblemen bij kinderen kunnen ontstaan en ben je bekend met risicofactoren.
2. Is de cursist in staat een (kritische) mening te vormen over de gelezen literatuur (integratie leerprincipes, bruikbaarheid eigen doelgroep, toepassingsgebied, relevantie, etc).
3. Is de cursist bekend met de rol en mogelijkheden van cognitieve gedragstherapie bij gedragsstoornissen.
4. Kan de cursist verschillende motiveringstechnieken toepassen.
5. Is de cursist bekend met de toepassing van zelfcontroletechnieken.
6. Heeft de cursist een agressieregulatietraining doorlopen (facultatief).
7. Kan de cursist enkele directe en bekrachtigingstechnieken bij gezinsgesprekken toepassen.
8. Is de cursist bekend met de werking en toepassing van token-economy bij kinderen.

Vorbereiding:

- 1) Literatuur lezen voorafgaand aan de bijeenkomst.
- 2) Vier cursisten nemen één casus mee uit eigen praktijk met betrekking tot gedragsstoornissen.

Activiteit	Leerdoel
Gedragsstoornissen bij kinderen en adolescenten, oorzaken, risicofactoren en gevolgen	1 en 2
Introductie motiveringstechnieken bij gedragsstoornissen	1 en 2
Oefenen/rollenspellen met motiveringstechnieken	4
Rol en mogelijkheden van cognitieve gedragstherapie bij gedragsstoornissen	3
Pauze	-
Introductie zelfcontroletechnieken (ART)	5
Oefenen motiveringstechnieken en zelfcontroletechnieken met acteur	5
Introductie gedragstherapeutische gezinsbehandelingen	7
Oefenen met acteur: directieve en bekrachtigingstechnieken bij gezinnen met gedragsproblemen	6 en 7
Korte evaluatie, huiswerk	-

Module 42 en 43

Onderwerpen

De volgende onderwerpen komen in deze bijeenkomst aan bod:

- Terugvalpreventie
- Afsluiting van therapie
- Therapeutische relatie
- Vervolgopleiding cognitief gedragstherapeut
- Herhaling van de basisprincipes en belangrijkste technieken
- Evaluatie en afsluiting van basiscursus cognitieve gedragstherapie binnen de GZ-opleiding

Leerdoelen

Na afloop van deze bijeenkomst:

1. Is de cursist in staat een (kritische) mening te vormen over de gelezen literatuur (integratie leerprincipes, bruikbaarheid eigen doelgroep, toepassingsgebied, relevantie, etc).
2. Is de cursist bekend met verschillende terugvalpreventie documenten horend bij veelgebruikte protocollen uit de cognitieve gedragstherapie bij kinderen en jongeren.
3. Is de cursist in staat om een terugvalpreventieplan te maken en deze aan de cliënt te communiceren.
4. Is de cursist in staat om adequaat een kinder- en jeugd cognitief gedragstherapeutisch proces af te ronden: de therapie te beëindigen.
5. Kan de cursist het geleerde in de praktijk geïntegreerd toepassen op een eigen cliënt.
6. Is de cursist bekend met het vervolgtraject in de opleiding tot cognitief gedragstherapeut bij de VGCT.

Module 42: terugvalpreventie en afsluiting van de behandeling

Activiteit	Leerdoel
Afsluiting CGT-behandeling	4
Casus Romy	4
Terugvalpreventie	2 en 3
Afscheidsrituelen	4

Module 43: Live bijeenkomst 8: Terugvalpreventie, nametingen en afsluiting van de behandeling

Activiteit	Leerdoel
Opwarmer; introductie programma live lesdag	-
Evaluatie van de doelen, nametingen	4
Terugvalpreventieplannen opstellen	3
Koffiepauze	-
Presentaties videofragmenten van cursisten met vragen en knelpunten over de opdrachten	5
Lunchpauze	-
Afsluiten van de therapie: moeilijke behandelingen afsluiten	4
Afsluiten van de therapie: afscheidsrituelen met kinderen en gezinnen	4
Theepauze	-
Informatie over vervolgtraject VGCT tot registratie cognitief gedragstherapeut	6
Evaluatie van de leerdoelen van de cursisten, formuleren van nieuwe leerdoelen voor supervisie/leertherapie	6
Evaluatie van de cursus	-